

نقش سکونتگاه‌های زیرزمینی در دستیابی به آسایش اقلیمی: نمونه موردی روستای میمند

الهام سبحانی^۱

مهلقا حکمت^۲

۱- کارشناس ارشد طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، E.sobhani@sbiau.ac.ir
۲- کارشناس ارشد طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، M.hekmat@sbiau.ac.ir

چکیده

با آغاز دوران مدرن و پیشرفت تکنولوژی و رهاورد آن آسایش و راحتی، سکونتگاه‌های زیرزمینی به دست فراموشی سپرده شدند؛ اما با شروع قرن جدید و مطرح شدن مباحث انرژی و پایداری، بار دیگر این شیوهی معماری و مزایای آن با دیدگاهی آگاهانه نسبت به مسائل محیطی مطرح شده است. این نوع معماری با استفاده هوشمندانه از مواهب طبیعی و جوابگویی به نیازهای اقلیمی توانسته است الگوهای مناسبی از زیست‌پایدار را فراهم آورد. هدف از این مقاله بررسی چگونگی دستیابی به آسایش اقلیمی در سکونتگاه‌های زیرزمینی است. در این راستا پس از بیان مفهوم پایداری و شاخص‌های دستیابی به آن، مفهوم آسایش اقلیمی و عوامل موثر بر آسایش اقلیمی به بررسی نقش معماری این سکونتگاه را در دستیابی به آسایش اقلیمی در سکونتگاه مورد مطالعه (میمن‌کرمان) مورد بررسی قرار داده شده است. با بررسی‌های صورت گرفته مشخص گردید که قرارگیری در بستر خاک و استفاده از انرژی آن و جهت‌گیری مناسب ابنیه نسبت به باد منجر به برقراری شرایط آسایش اقلیمی در این سکونت‌گاه شده است.

واژه‌های کلیدی: آسایش اقلیمی، معماری، سکونتگاه زیرزمینی، میمند

۱- مقدمه

یکی از عوامل سازنده محیط زیست و شاید از اساسی‌ترین آنها اقلیم است شناخت اقلیم، در بررسی فعالیت‌های مختلف انسان در زمینه‌های گوناگون ضروری است و به عنوان مهمترین عوامل کنترل‌کننده فعالیت‌های روزانه و طولانی مدت زندگی انسان به شمار می‌آید. در رابطه با آسایش انسان باید به این نکته اساسی توجه نمود که وضع طبیعی انسان و بقای او بستگی به شرایط اقلیمی و جوی محیط زندگی اش داشته و شرایط آب و هوایی که در آن آسایش انسان به طور کامل مهیا باشد، وجود ندارد به همین دلیل انسان از زمان‌های قدیم همواره سعیدر شناخت بهتر شرایط پیرامون خود و استفاده از نیروهای طبیعی‌اشتهو تلاش کرده است تا در مکان‌های مختلف جغرافیایی به روش‌های متفاوتی خود را با آن سازگاری دهد. در این فصل در ابتدا تعریفی از آسایش انسان ارائه و سپس عوامل موثر در آسایش انسان بررسی می‌شود و در نهایت آسایش اقلیمی را در سکونتگاه مورد مطالعه (میمن‌کرمان) مورد بررسی قرار داده و نقش معماری این سکونتگاه را در دستیابی به این مهم می‌سنجیم.